

Lindha Makne
Kvalitets- och myndighetschef
lindha.makne@Trelleborg.se
0410-73 43 31

Lärarförbundets ranking Bästa skolkommun 2019

Sammanfattning

Lärarförbundets undersökning *Bästa skolkommun* bygger på en jämförelse av flera olika kriterier. Trelleborgs kommun hamnar på 165:e plats bland landets 290 kommuner i 2019 års ranking. Då Lärarförbundet från och med i år baserar rankingen på ett indexvärde samt ett minskat antal kriterier, är årets totala ranking inte jämförbar med tidigare år.

Lärarnas utbildningsnivå och elevernas meritvärde i åk 9, likvärdighetsindex, tillhör Trelleborgs styrkor relativt sett, medan lärartätheten och nivån på sjukfrånvaron drar ner kommunens ranking.

Trelleborg rankas 2019 lägre än samtliga fyra grannkommuner: Svedala (30), Vellinge (33), Lund (66) och Skurup (121). I hela Skåne län är Trelleborg rankad som nummer 21 av 33 kommuner.

Bakgrund

Sedan 2002 har Lärarförbundet årligen rankat kommunerna efter resultatet på ett antal kriterier. Inom respektive kriterium rankas kommunerna från 1 till 290 där placering 1 utgör bästa värde. Lärarförbundet viktat två kriterier särskilt högt, *andelen utbildade lärare* samt *lärartäthet*.

Inför 2019 års ranking har Lärarförbundet gjorts vissa förändringar. Rankingens baseras nu på ett indexbaserat underlag. Detta innebär att varje kommun dels får en ranking men också ett individuellt indexvärde. Indexvärdet gör det möjligt för kommunen att följa sin utveckling oberoende av hur det går för andra kommuner. Eftersom 2019 är första året detta görs finns inget jämförelsevärde.

Därutöver har Lärarförbundet tagit bort de tre kriterier som starkast styrts av socioekonomiska faktorer:

- betygsresultat, genomsnittligt meritvärde i åk 9
- andel elever som är godkända i alla ämnen i åk 9
- andel elever som uppnår grundläggande behörighet för högskolestudier

Dessa förändringar gör att den totala placeringen i år inte är jämförbar med förra årets placering. De 10 kriterierna tas dock fram på samma sätt som tidigare, varför det är möjligt att jämföra kommunens placering avseende dessa.

Statistiskt underlag

Underlagsmaterialet är främst hämtat från Skolverkets officiella statistik insamlad av SCB, därutöver används partsgemensam statistik och Lärarförbundets egna undersökningar. Uppgifterna härrör från läsåret 2018/19 när det gäller lärartäthet, andel pedagogiskt utbildade lärare och andel barn i förskola. Måttillfället för uppgifter avseende elever avser läget den 15 oktober 2018. Mätperioden för uppgifter om lärare är vecka 42, 2018 och för årsarbetare den 15 oktober 2018. Alla kostnader (resurser till undervisning) avser kalenderåret 2018. Utbildningsresultaten är hämtade från läsåret 2017/2018.

Rankningen består från och med 2019 av tio kriterier:

1. resurser till undervisningen
2. utbildade lärare
3. lärartäthet
4. friska lärare
5. lärarlöner
6. kommunen som huvudman
7. andel barn i förskola
8. meritvärde årskurs 9, likvärdighetsindex
9. andel godkända elever, likvärdighetsindex
10. fullföljd gymnasieutbildning inom 3 år

Två av kriterierna är så kallade likvärdighetsindex, vilket betyder att resultatet baseras på en modellberäkning utifrån ett antal bakgrundsfaktorer. Likvärdighetsindexet avser skillnaden mellan det modellberäknade resultatet och det faktiska resultatet.

Följande bakgrundsfaktorer har tagits hänsyn till i likvärdighetsindexet:

- elevens invandringsår
- fördelningen pojkar/flickor
- föräldrarnas utbildningsnivå
- antal syskon
- bostadsområdets socioekonomi
- ekonomiskt bistånd
- föräldrarnas inkomst
- om folkbokförd med bägge föräldrar eller inte

Gymnasieskolans statistik för resurser, behöriga lärare, lärartäthet och lärarlöner inkluderas inte då ett antal kommuner helt saknar egen gymnasieskola eller enbart erbjuder några få nationella program.

Trelleborgs kommuns placering 2019

Trelleborgs kommun ligger på plats 165 bland landets 290 kommuner i 2019 års ranking, med ett indexvärde på 42,509.

Trelleborg rankas lägre än samtliga fyra grannkommuner: Svedala (30), Vellinge (33), Lund (66) och Skurup (121). I hela Skåne län är Trelleborg rankad som nummer 21 av 33 kommuner.

Lärarnas utbildningsnivå och elevernas meritvärde i åk 9, likvärdighetsindex, tillhör Trelleborgs styrkor relativt sett, medan lärartätheten och nivån på sjukfrånvaron drar ner kommunens rankning i år, se diagram nedan.

Nedanstående tabell visar Trelleborgs kommuns placering på respektive kriterium i Lärarförbundets ranking för åren 2016-2019.

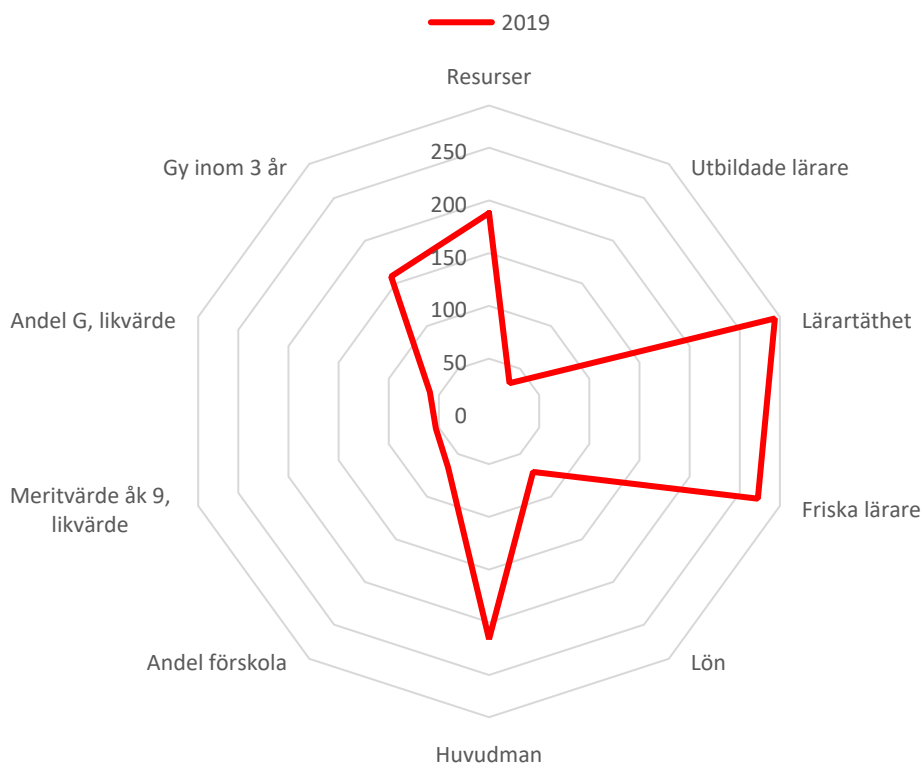
Tabell. Resultat kriterier för ranking

		2016	2017	2018	2019
Totalt (ej jämförbart)		37	66	78	165
1	Resurser	219	228	250	188
2	Utbildade lärare	96	81	45	33
3	Lärartäthet	182	134	198	285
4	Friska lärare	251	262	257	268
5	Lön	34	71	66	71
6	Kommunen som huvudman	53	121	152	216
7	Andel förskola	63	40	82	66
8	Meritvärde åk 9, likvärdighetsindex	17	55	25	53
9	Andel G, likvärdighetsindex	47	109	84	59
10	Gy inom 3 år	164	149	229	158

Nedanstående tabell illustrerar .

Diagram. Resultat kriterier för ranking 2019

Ju längre ut i spindeldiagrammet, desto bättre ranking.

Analys

Nedan följer en kort analys av respektive kriterium. Förra årets placering redovisas inom parentes.

1. Resurser

Ranking: 188 (250)

Uppgifterna baseras på statistik från SCB. Lärarförbundet väger samman två mått: kostnaden exklusive lokaler per inskrivet barn i förskola och ett integrerat mått, som består av kostnaden för förskoleklass, grundskola och fritidshem i kommunal regi exklusive lokaler och inventarier per elev i grundskolan och förskoleklass. Uppgifterna avser kalenderår 2018 och omfattar endast elever i kommunala skolor.

Motivet till att Lärarförbundet använder ett integrerat mått är att många kommuner har svårt att särskilja vilka kostnader som hör till vilken verksamhet.

Kommentar

Det är klokt att inte ta med lokalkostnaderna i ett kriterium som handlar om resurser eftersom dessa varierar stort mellan kommuner. Trelleborgs kommun har legat i den lägsta kvartilen bland Sveriges kommuner 2015-2018, men har i rankingen 2019 stigit. Samlat sett drar dock resurstilldelningen, i förhållande till andra kommuner, ner Trelleborg i rankingen.

2. Andel pedagogiskt utbildade lärare

Ranking: 33 (45)

Uppgifterna baseras på statistik från Skolverket och avser läsåret 2018/2019. Kriteriet består av andel heltidstjänster i kommunal förskola med förskollärlärolegitimation, andel med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i kommunal förskoleklass, andel med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i kommunal grundskola samt andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen i fritidshem. Kriteriet dubbelviktas.

Kommentar

Rekryteringsläget vad gäller pedagogiskt högskoleutbildade förskollärare, lärare och fritidspedagoger är fortsatt ansträngt i hela landet. 2019 års ranking redovisar ändå ett förbättrat resultat för Trelleborg från föregående år.

Andelen heltidstjänster i kommunal förskola med förskollärolegitimation var vid mätpunkten 2018 56 procent, en marginell minskning med 1 procentenhet jämfört med föregående år. Motsvarande rikssnitt var 43 procent.

Andelen heltidstjänster med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i förskoleklass redovisas av Skolverket inkluderat fristående huvudmän. Andelen i Trelleborgs kommun var oförändrad från 2017 och låg på 87,6 procent. Rikssnittet var 84,7 procent.

Andelen lärare i kommunala grundskolor med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne hade sjunkit från 76,9 till 73,9 procent, vilket dock var högre än rikssnittet 71,5 procent.

Vad gäller personal i de kommunala fritidshemmen hade andelen med pedagogisk utbildning stigit från 49 procent till 51 procent. Motsvarande siffra för riket var 44 procent.

3. Lärartäthet

Ranking: 285 (198)

Statistiken baserat på officiell statistik från Skolverket. Lärartäthet mäts i antal inskrivna barn per årsarbetare med förskollärarexamen, antal elever per lärare i förskoleklass, antal elever per lärare i grundskola inklusive undervisning i modersmål och svenska som andraspråk och antal barn per årsarbetare i fritidshem. Kriteriet dubbelviktas.

Kommentar

Rankingen för detta kriterium har försämrats kraftigt sedan föregående år. Antalet barn per förskollärare (årsarbetare) med förskollärarexamen i kommunal förskola har legat runt 11 barn/förskollärare de senaste åren, vid den aktuella mätpunkten hade det dock minskat till 10,5 barn/förskollärare. Rikssnittet var 12,1 barn.

Antalet elever per lärare (årsarbetare) i grundskolan hade ökat från 12,3 till 13,3 elever/lärare. Motsvarande siffra för riket som helhet var 12,1.

4. Friska lärare

Ranking: 268 (257)

Kriteriet mäts i andelen medlemmar i Lärarförbundet i kommunen som i november 2018 var tjänstlediga p.g.a. sjukdom, helt eller delvis 30 dagar eller mer.

Kommentar

Plats 268 betyder att kommunen placerar sig nära botten på listan. Sjukskrivningstalen i kommunen var 2018 fortsatt relativt höga.

5. Lärarlöner

Ranking: 71 (66)

Baserat på partsgemensam statistik och SCB. Löneuppgifter baseras på medellöner från samverkansrådet och avser kommunal sektor, november 2018. Kriteriet baseras på fyra delkriterier, medellöner bland grundskollärare, förskollärare, fritidshem samt lärare i praktiska/estetiska ämnen.

Kommentar

Trelleborg halkade ned några placeringar, till samma placering som 2017. Rankingen är inte heltäckande eftersom Lärarnas Riksförbund och oorganiserade pedagoger inte finns med i underlaget.

6. Kommunen som huvudman

Ranking: 216 (152)

Kriteriet baseras på enkätsvar från Lärarförbundets lokalavdelningar. Enkäten handlar om hur kommunen arbetar med skolfrågor och vilka förutsättningar de lokala avdelningarna anser att lärarna ges i kommunen. Enkätundersökningen genomfördes under våren 2019. Svarsfrekvensen var 99 procent och 287 avdelningar svarade.

Kommentar

Resultat vad gäller ranking på detta kriterium har försämrats flera år i rad. Förvaltningen har inte tagit del av resultatet på enkäten.

7. Andel barn i förskola

Ranking: 66 (82)

Baserat på officiell statistik från Skolverket. Andel av befolkningen i åldern 1-5 år som var inskrivna i kommunal förskola eller förskola som drivs i enskild regi. Pedagogisk omsorg inkluderas inte.

Kommentar

Andelen i Trelleborgs kommun har hållit sig runt 86-87 procent de senaste åren. Kommunen steg i rankingen 2019. Då det faktiska resultatet har legat stabilt, beror förändringen på att andra kommuners resultat har försämrats.

8. Genomsnittligt meritvärde, årskurs 9 likvärdighetsindex

Ranking: 53 (25)

Baserat på officiell statistik från Skolverket och avser läsåret 2017/2018. Faktiskt genomsnittligt meritvärde för eleverna i åk 9 vårterminen 2018 jämfördes med förväntat genomsnittligt meritvärde enligt Lärarförbundets modellberäkningar. Meritvärdet beräknas som summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg och för 17 ämnen för elever som läst moderna språk som språkval. Uppgiften avser både kommunala och fristående grundskolor.

Kriteriet består av en jämförelse mellan:

- elevernas sammanvägda genomsnittliga meritvärde i årskurs 9 och
- det förväntade genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 utifrån ett likvärdighetsindex som är framtaget av SCB.

Kommentar

Betygsresultatet korrelerar med föräldrarnas utbildningsbakgrund. Elever med föräldrar som har som högst en för- eller gymnasial utbildning hade ett genomsnittligt meritvärde på 224,9. Elever med föräldrar som har eftergymnasial utbildning hade däremot ett genomsnittligt meritvärde på 254,9. Jämfört med det förväntade resultatet ligger det samlade genomsnittliga meritvärdet 10,6 poäng över, vilket placerar Trelleborg i den övre kvartilen bland landets kommuner. Arbetet med skolans kompensatoriska uppdrag kan dock stärkas ytterligare i Trelleborgs kommun.

9. Andelen elever som är godkända i alla ämnen, likvärdighetsindex

Ranking: 59 (84)

Faktisk andel elever i årskurs 9 som är godkända i alla ämnen vårterminen 2018 jämförs med förväntad andel elever med godkänt i alla ämnen enligt Lärarförbundets modellberäkningar, se ovan.

Kommentar

Trelleborgs skolenheter har liksom tidigare år presterat något bättre (+6,2 procentenheter) än förväntat.

10. Andel elever som fullföljde gymnasieutbildningen inom tre år**Ranking: 158 (229)**

Baserat på officiell statistik från Skolverket. Uppgifterna avser elever som är folkbokförda i kommunen oavsett om de studerat i en annan kommun eller på en fristående gymnasieskola.

Kommentar

Trelleborg steg i placeringar från plats 229 till 158, en markant förbättring. Andelen elever som tog sin gymnasieexamen inom 3 år ökade dock bara med två procentenheter, från 2017 års 65 procent till 2018 års 67 procent.